

رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی
دوره ۳، شماره ۹، تابستان ۱۳۹۴
ص ص: ۳۰ - ۲۳

ارتباط پرخاشگری با مهارت‌های ارتباطی منجیان غریق مرد شهر تهران

محمدجوادبرزگر محمدی^{۱*} - عباس خدایاری^۲ - فریده هادوی^۳ - سعیده رضوی^۴

۱. کارشناس ارشد تربیت بدنی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر، تهران، ایران. ۲. استادیار گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، البرز، ایران. ۳. استاد گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر، تهران، ایران. ۴. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین، قزوین، ایران
(تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۰۲/۰۲، تاریخ تصویب: ۱۳۹۴/۰۶/۱۴)

چکیده

هدف از اجرای تحقیق حاضر، تعیین ارتباط بین پرخاشگری با مهارت‌های ارتباطی منجیان غریق مرد شهر تهران بود. به همین منظور از بین ۳۰۰ نفر از منجیان غریق به صورت خوشه‌ای و تصادفی ساده و براساس جدول مورگان، ۱۶۹ نفر به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شدند. روش تحقیق از نوع همبستگی و از لحاظ هدف جمع‌آوری داده‌ها کاربردی، از نظر زمان، حال نگر و نحوه جمع‌آوری داده‌ها به شکل میدانی بوده است. برای اجرای این تحقیق از پرسشنامه‌های پرخاشگری باس و پری (۱۹۹۲) و مهارت‌های ارتباطی بارتون جی (۱۹۹۰) و پرسشنامه اطلاعات فردی استفاده شد. به منظور توصیف متغیرهای تحقیق از شاخص‌های آمار توصیفی استفاده شد. برای تعیین توزیع طبیعی داده‌ها از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف و برای آزمون فرضیه‌ها از روش آماری همبستگی پیرسون و رگرسیون استفاده شد. نتایج تحقیق نشان داد پرخاشگری با مهارت‌های ارتباطی منجیان غریق مرد شهر تهران ارتباط معناداری ندارد.

واژه‌های کلیدی

ارتباط، پرخاشگری، مرد، منجیان غریق، مهارت‌های ارتباطی.

مقدمه

علوم ورزشی با استفاده از مفاهیم علمی رشته‌های مادر خود مثل بیومکانیک، بیوشیمی، فیزیولوژی، روان‌شناسی و جامعه‌شناسی، به‌خوبی جای خود را باز کرده و روزبه‌روز بر تکامل و پختگی آنها افزوده شده و اهمیت و کاربرد آنها بیش از پیش مشخص شده است (۶). رشته روان‌شناسی ورزشی^۱ با گرایش به بررسی جنبه‌های متنوع شخصیت افراد و ویژگی‌های شرکت‌کنندگان در فعالیت‌های ورزشی شکل گرفته است؛ ویژگی اصلی این رشته، تمرکز بر مطالعه رفتار فرد در فعالیت‌های حرکتی است؛ بنابراین می‌توان روان‌شناسی ورزشی را، کاربرد اصول و مفاهیم مختلف دانش روان‌شناسی در یادگیری و اجرای مهارت‌های حرکتی یا مشارکت در هر نوع فعالیت ورزشی برای عموم تعریف کرد. به عبارت دیگر روان‌شناسی ورزشی دارای موضوعات ویژه‌ای است که به بررسی انسان و رفتارها یا حرکات او در طی فعالیت‌های حرکتی پرداخته و درباره زمینه‌های روانی حرکتی یادگیری و اجرای حرکات و مهارت‌های ورزشی به بحث می‌پردازد (۱۱).

بی‌تردید احساسات مربوط به عصبانیت و پرخاشگری صرف‌نظر از علتشان تحریک می‌شوند؛ در عین حال استفاده از ورزش به عنوان مسیری برای تخلیه احساسات در عین داشتن مزایا، به محدودیت‌هایی نیز دچار است؛ از سوی دیگر اگر به این احساسات خصمانه اجازه ابراز مستقیم علیه فرد دیگر داده شود، نتیجه این خواهد بود که عادت قوی در اعمال هر نوع رفتار خشن در فرد به وجود آید (۴). انواع مختلف مهارت ارتباطی^۲ شامل مهارت‌های درون فردی^۳، میان فردی^۴، گروه‌های کوچک^۵،

ارتباط عمومی^۶، چندفرهنگی^۷، ارتباط کامپیوتری^۸ و ارتباط سازمانی^۹ است. ارتباط درون فردی در درون خودمان اتفاق می‌افتد؛ اینکه چگونه فکر می‌کنیم، احساس و درک می‌کنیم. در این ارتباط، فرد هم فرستنده است و هم گیرنده؛ به این صورت که پیام از افکار و احساس فرد ساخته می‌شود (۱۰). ارتباط میان فردی، ارتباطی است که بین دو یا گاهی چند نفر پدید می‌آید. ساختن ارتباط میان فردی مثبت، سبب ایجاد محیط کاری موفق می‌شود. ارتباط گروه‌های کوچک حالتی است که چند فرد با یکدیگر ملاقات دارند. گروه باید به اندازه کافی کوچک باشد تا تمام اعضا بتوانند بر هم اثر متقابل گذارند (۱۶). کار نجات غریق به سبب ماهیت خود اغلب یکنواخت و مداوم توأم با تحمل سروصدا و مشاهده رفتار نامناسب برخی مراجعان است که سبب ایجاد بی‌علاقگی، بی‌حوصلگی، خستگی، سردرد عصبی و عدم تمرکز فکری لازم برای آنان هنگام انجام وظیفه حساس و مخاطره‌آمیز نجات غریق می‌شود. حواس‌پرتی لحظه‌ای و عدم تعادل فکری و کاهش سرعت انتقال مغز در اثر خستگی مفرط، ناملایمات روحی ناشی از کار نجات غریق است. درگیری ذهنی ناجی غریق با مسائل و مشکلات، سبب سلب آرامش روانی و عدم تمرکز او خواهد شد. چنین وضعیتی احتمال بروز حادثه برای ناجی غریق و همکارانش را تا چند برابر افزایش می‌دهد. در این زمینه عدم تأمین مکفی نیازهای فیزیولوژیکی به عنوان اولین دسته نیازهای بشری بیشترین تأثیرات سوء را دارد (۲). اشرفی و همکاران (۱۳۹۲) در تحقیقی با عنوان «اثربخشی آموزش مهارت‌های ارتباطی بر میزان پرخاشگری دانش آموزان دختر دوره متوسطه» نشان دادند که آموزش مهارت‌های ارتباطی بر کاهش پرخاشگری دانش‌آموزان دختر دوره

6. Public Relation

7. Multicultural

8. Computer communication

9. Organizational communication

1. Sports Psychology

2. Communication skills

3. Interpersonal Skills

4. Interpersonal

5. Small Groups

متوسطه در پس‌آزمون و پیش‌آزمون مؤثر بوده است. نتایج دربارهٔ زیرمقیاس‌های پر خاشگری نشان داد که آموزش مهارت‌های ارتباطی در ابعاد خشم و عصبیت، تهاجم و توهین و لجاجت و کینه‌توزی نیز مؤثر بوده است (۳). بهتاج (۱۳۹۰) در تحقیقی با عنوان مقایسهٔ کمال‌گرایی و پر خاشگری کشتی‌گیران نخبه و غیرنخبه در وزن‌های مختلف در کشور نشان داد بین پر خاشگری خصمانه^۱ کشتی‌گیران نخبه و غیرنخبه اختلاف معناداری وجود دارد (۵). آقا براری (۱۳۸۸) در مطالعات خود به این نتیجه دست یافت که برقراری ارتباط مناسب در جلب رضایت مراجعه‌کنندگان و مشتریان از مراقبت‌های پرستاری نقش بسزایی دارد. یافته‌ها نشان داد میانگین امتیازات داده‌شده توسط پرستار به موانع مربوط به بیمار ۳/۲۴ و میانگین امتیاز داده‌شده توسط بیمار به موانع مربوط به پرستار ۲/۸ بوده است، درحالی‌که هر دو گروه موانع مشترک بین پرستار و بیمار را کمترین علت مشکلات ارتباطی پرستار-بیمار گزارش کرده بودند (۱). همچنین نتایج تحقیق خلیلی و همکاران (۲۰۱۴) با عنوان مقایسهٔ ابعاد پر خاشگری در ورزشکاران نوجوان و غیرورزشکاران خانواده‌های طلاق^۲ نشان داد که تفاوت معناداری در تجاوز^۳ کلی و خشم^۴ وجود ندارد، اما تفاوت معناداری بین دو گروه در پر خاشگری فیزیکی مشاهده شد (۱۶).

عابدی و همکاران (۱۳۹۲) در تحقیقی با عنوان بررسی رابطهٔ مهارت‌های ارتباطی و کارایی مربیان از دیدگاه مربیان و بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران نشان دادند که براساس ادراک مربیان و بازیکنان، بین مهارت‌های ارتباطی مربیان و کارایی آنان ارتباط معناداری وجود دارد. همچنین نتایج حاصل از ZR فیشر نشان داد که تفاوت معناداری بین میزان رابطهٔ مهارت‌های ارتباطی

مربیان و کارایی مربیان از دیدگاه مربیان و بازیکنان وجود ندارد (۹). به این دلیل پر خاشگری و مهارت‌های ارتباطی به‌عنوان متغیرهای تحقیق انتخاب شدند که با توجه به شرایط کاری منجیان غریق، محیط و شرایط کاری یکی از عوامل اصلی بروز رفتار پر خاشگرایانه است و منجیان غریق در معرض شرایط سخت کاری از قبیل گرما، رطوبت و آلودگی صوتی شدید قرار دارند؛ پس احتمال بروز پر خاشگری برای آنها افزایش می‌یابد که سبب کاهش تمرکز منجیان غریق و فاصله گرفتن از هدف اصلی آنها که همان مراقبت و نجات جان انسان‌هاست می‌شود که این مسئله با آموزش و رفع مشکلات محیط‌های آبی رفع‌شدنی است. با توجه به اینکه منجیان غریق چه در محیط‌های سرپوشیده و چه در فضاهای باز مثل دریا در محیط کاری سخت فعالیت می‌کنند و باید در شرایط و موقعیت‌های مناسب، توصیه‌های ایمنی لازم را به استفاده‌کنندگان از آب بدهند، چنانچه نتوانند از مهارت‌های ارتباطی مناسب استفاده کنند، در انتقال منظور خود که همان امداد و کمک‌رسانی و پیشگیری از حوادث غیرمترقبه خواهد بود موفق ظاهر نمی‌شوند و این امر سبب بروز حوادث ناگوار خواهد شد. براین اساس لازم است که منجیان غریق از مهارت‌های ارتباطی کافی و مؤثر برخوردار باشند و سبب افزایش هرچه بیشتر کیفیت خدمات در اماکن آبی و حفاظت از جان استفاده‌کنندگان شوند. همان‌گونه که در پیشینه مشاهده شد، تحقیقات کمی دربارهٔ ارتباط پر خاشگری با مؤلفه‌های مهارت‌های ارتباطی یافت می‌شود؛ بنابراین، پژوهش در این زمینه می‌تواند به مدیران و منجیان اماکن آبی کمک کند تا الگوی رفتاری مناسبی در ارتباط با محیط کاری خود انتخاب کنند. علاوه بر این، تحقیقاتی که رابطهٔ پر خاشگری با مهارت‌های ارتباطی و ابعاد آن در ورزشکاران سایر رشته‌های ورزشی را بررسی کرده‌اند به نتایج پژوهش

1. A hostile aggression
2. Divorce
3. Encroachment
4. Anger

نتایج و یافته‌های تحقیق

نتایج بررسی توصیفی مربوط به سن نشان داد که بیشترین فراوانی سنی برای گروه سنی ۲۰ تا ۳۰ سال (۹۵ درصد) است. نتایج بررسی توصیفی مربوط به درجه کارت نجات غریق نشان داد که بیشترین فراوانی درجه کارت برای گروه درجه ۲، ۹۸ درصد است. نتایج بررسی توصیفی مربوط به وضعیت تأهل منجیان غریق نشان داد که بیشترین فراوانی مربوط به منجیان غریق مجرد، ۵۳/۵۵ درصد است. همچنین نتایج مربوط به سابقه کار نشان داد که بیشترین فراوانی برای گروه ۸ سال به بالا بود که ۵۴ درصد آزمودنی‌ها را شامل می‌شد. نتایج مربوط به میزان تحصیلات نشان داد که بیشترین فراوانی مربوط به مقطع تحصیلی دیپلم (۷۱ درصد) است. همچنین نتایج توصیفی مربوط به سابقه قهرمانی نشان داد که ۷۶ درصد منجیان، سابقه قهرمانی استانی دارند. نتایج بررسی توصیفی مربوط به رشته تحصیلی منجیان غریق شهر تهران نشان داد که بیشترین تعداد، مربوط به سایر رشته‌هاست که ۷۴/۶۷ درصد است.

پس از بررسی ارتباط بین داده‌های مربوط به مهارت‌های ارتباطی منجیان غریق با متغیر پرخاشگری نیز نتایج زیر به دست آمد:

بین پرخاشگری و مؤلفه‌های مهارت‌های ارتباطی، رابطه معناداری مشاهده نشد (جدول ۱).

متناقضی دست یافته‌اند؛ به همین دلیل پژوهش حاضر به بررسی رابطه بین پرخاشگری با مهارت‌های ارتباطی منجیان غریق مرد شهر تهران می‌پردازد.

روش تحقیق

تحقیق حاضر از لحاظ جمع‌آوری داده‌ها از نوع همبستگی، از لحاظ هدف کاربردی، از نظر زمان جمع‌آوری داده‌ها آینده‌نگر و از نظر نحوه جمع‌آوری داده‌ها به شکل میدانی است. جامعه آماری تحقیق، ۳۰۰ نفر از منجیان غریق مرد بودند که در بهار سال ۱۳۹۳ در دوره‌های آمادگی شرکت کردند. نمونه آماری به صورت تصادفی ساده صورت گرفت و براساس جدول مورگان از جمع ۳۰۰ نفر افراد واجد شرایط، ۱۶۹ نفر به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شدند.

ابزار گردآوری این پژوهش شامل پرسشنامه اطلاعات فردی و پرسشنامه پرخاشگری باس و پری^۱ با ۲۹ سؤال است که ضریب پایایی این پرسشنامه به شیوه بازآزمایی ۷۸ درصد تعیین شد (۱۳). پرسشنامه مهارت‌های ارتباطی که توسط «بارتون جی.ای» در سال ۱۹۹۰ تدوین شد، دارای سه مؤلفه زیر است:

۱. مهارت کلامی با شش سؤال ۲. مهارت شنود با شش سؤال ۳. مهارت بازخورد با شش سؤال (۱۲).
- به منظور توصیف متغیرهای تحقیق از شاخص‌های آمار توصیفی مانند میانگین میانه فراوانی درصد فراوانی و ترسیم نمودارها استفاده شد. برای تعیین توزیع طبیعی داده‌ها از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف و به منظور کشف ارتباطات از روش آماری همبستگی پیرسون استفاده شد.

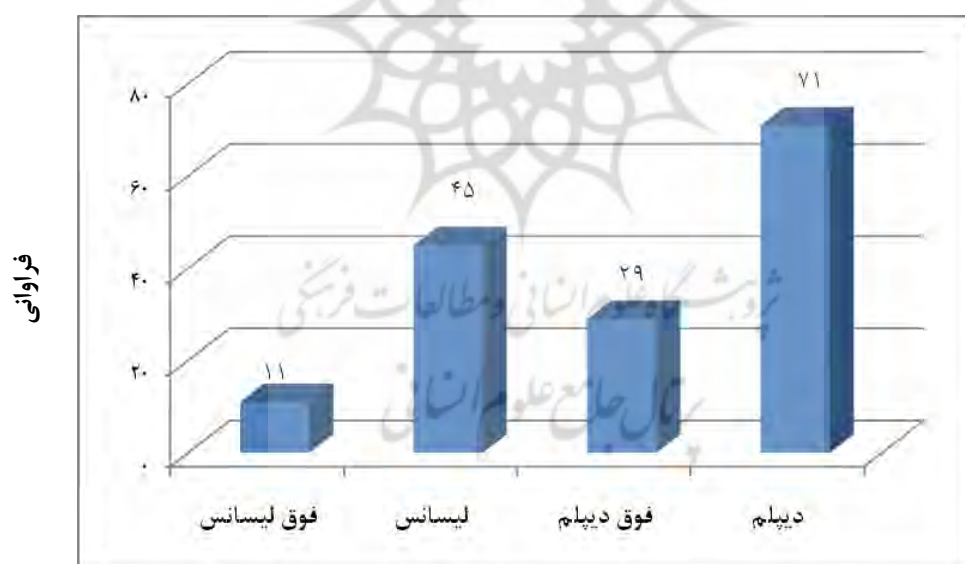
جدول ۱. نتایج ضریب همبستگی پیرسون بین پرخاشگری و خرده‌مقیاس‌های آن با مهارت‌های ارتباطی

متغیر	N	r	Sig.
پرخاشگری	۱۶۹	۰/۰۹۱	۰/۲۸۸
پرخاشگری بدنی	۱۶۹	۰/۰۴۳	۰/۶۱۷
پرخاشگری کلامی	۱۶۹	۰/۰۳۹	۰/۶۵۱
خشم	۱۶۹	۰/۰۴۴	۰/۶۰۶
خصوصیت	۱۶۹	۰/۱۶۹*	۰/۰۴۷

همچنین بین مؤلفه‌های پرخاشگری با مهارت‌های ارتباطی نیز ارتباطی مشاهده نشد. فقط در یک مورد یعنی خصوصیت با مهارت‌های ارتباطی، رابطه معنادار وجود داشت. (جدول ۲).

جدول ۲. نتایج ضریب همبستگی پیرسون بین پرخاشگری با مؤلفه‌های مهارت‌های ارتباطی

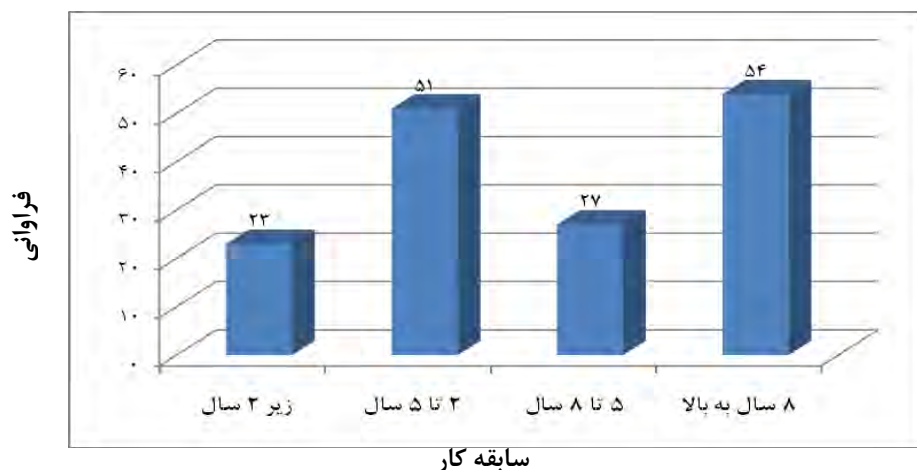
متغیر	N	r	Sig.
مهارت ارتباطی کلامی	۱۶۹	-۰/۰۹۰	۰/۲۹۲
مهارت ارتباطی شنیداری	۱۶۹	۰/۱۶۱	۰/۰۵۸
مهارت ارتباطی بازخوردی	۱۶۹	۰/۰۱۰	۰/۹۰۸

سطح تحصیلات

شکل ۱. فراوانی سطح تحصیلات شرکت‌کنندگان در تحقیق

شکل ۱ نشان می‌دهد اکثر منجیان غریق تحصیلات دیپلم دارند و دارندگان مدرک تحصیلی فوق لیسانس کمتر تراکم را در شکل دارند.

شکل ۲. نمودار فراوانی سابقه کار شرکت کنندگان در تحقیق

شکل ۲ نشان می‌دهد سابقه کار بالای ۸ سال دارای بیشترین و سابقه کار زیر ۲ سال دارای کمترین تعداد است.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج تحقیق نشان داد بین پرخاشگری و خرده مقیاس‌های آن با مهارت‌های ارتباطی منجیان غریق شهر تهران ارتباطی وجود ندارد. نتیجه تحقیق حاضر با یافته‌های بهتاج (۱۳۹۰) و آقا براری (۱۳۸۸) همخوانی دارد (۵۱) و با نتایج تحقیقات اشرفی (۱۳۹۲) ناهم‌سوست (۳) که علت این ناهم‌سویی احتمالاً متفاوت بودن سطح نمونه‌های تحقیق و محل تحقیق‌ها بوده است. از دیگر نتایج تحقیق حاضر این بود که بین مؤلفه‌های مهارت‌های ارتباطی و پرخاشگری منجیان غریق شهر تهران ارتباط وجود ندارد. نتیجه تحقیق حاضر با یافته‌های خلیلی (۲۰۱۴)، همخوانی دارد (۱۶). جیمز (۲۰۰۷) بیان کرده است اجزای اصلی در همه مدل‌های ارتباطی ارائه‌شده فرستنده پیام، گیرنده پیام و کانال ارسال پیام است و تفاوت هر الگو با الگوهای قبلی در توسعه مدل یا توجه به جنبه‌های خاصی است که از فرستنده پیام یا فرد هدف، کانال ارتباطی یا بازخورد ارائه شده است (۱۵) و با

نتایج تحقیق اشرفی و همکاران (۱۳۹۲) همخوانی ندارد (۳). با وجود این، همچنان تأثیرگذاری بر دریافت‌کننده پیام و اطمینان از میزان اثربخشی پیام و ایجاد زمینه تأثیرگذاری بر منبع هدف و شناخت و آگاهی از عوامل مؤثر بر رفتار و شناخت ویژگی‌های فردی و شخصیتی افراد و از طرفی توسعه دانش کاربردی تاکتیک‌های نفوذ و قدرت عوامل مؤثر بر رفتارهای نفوذی از جمله دغدغه‌های مدیریتی در مهارت‌های ارتباطی است؛ چراکه افراد با ساختار روانی و شخصیتی متفاوت، از تاکتیک‌ها و تکنیک‌های مختلفی در ارتباطات استفاده می‌کنند و این فنون و روش‌ها در افراد متفاوت است که ممکن است به عوامل فرهنگی جامعه مربوط شود و با نتایج تحقیقات عابدی (۱۳۹۲) همخوانی ندارد که علل این ناهم‌خوانی احتمالاً سطح متفاوت نمونه‌های تحقیق و محل اجرای تحقیقات بوده است (۹).

بین خصومت با مهارت‌های ارتباطی منجیان غریق شهر تهران ارتباط مثبت و معناداری مشاهده شد. این ارتباط نشان می‌دهد چنانچه خصومت یا دشمنی هدفدار بین منجی غریق با مراجعان یا یکی از آنها وجود داشته باشد بی‌تردید مهارت‌های ارتباطی او نیز تحت شعاع قرار می‌گیرد و عکس این هم ممکن است اتفاق بیفتد؛ یعنی

مثبت یا منفی بودن ارتباطات نیز می‌تواند به خصوصیت یا
عدم آن منجر شود. در زمینه بررسی ارتباط عوامل تحقیق با سایر متغیرها
انجام گیرد.

منابع و مآخذ

۱. آقا براری، مریم؛ محمدی، عیسی (۱۳۸۸). «موانع به‌کارگیری مهارت‌های ارتباطی پرستاران در تعامل با بیماران». نشریه پرستاری ایران، ش ۶۱، ص ۹۰.
۲. اسفندیاری، بهروز؛ لطیفی‌پور، علی؛ مشکی‌باف مقدم، زهره (۱۳۹۲). «آیین‌نامه ایمنی و حفاظت استخرها و اماکن آبی». چ اول، تهران: انتشارات فدراسیون نجات غریق، ص ۱۱-۱۳.
۳. اشرفی، مهناز و منجزی، فرزانه. (۱۳۹۲). اثربخشی آموزش مهارت‌های ارتباطی بر میزان پرخاشگری دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه». مجله پژوهش‌های علوم شناختی و رفتاری، ش ۴، ص ۸۱-۹۸.
۴. الله‌قلی‌پور، مسعود. (۱۳۷۳). «مقایسه میزان پرخاشگری بین جوانان ورزشکار رشته‌های بسکتبال، کاراته، بوکس و غیر ورزشکاران». پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکز، ص ۸۰-۷۲.
۵. بهتاج، ایوب (۱۳۹۰). «مقایسه کمال‌گرایی و پرخاشگری کشتی‌گیران نخبه و غیرنخبه در اوزان مختلف کشور». پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، دانشکده تربیت بدنی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، ص ۶۵-۷۰.
۶. تقی بیگی، حمید (۱۳۸۵). «بررسی و مقایسه برخی از ویژگی‌های آنروپومتریک و فیزیولوژیک بازیکنان تیم‌های فوتبال جوانان اصفهان در پست‌های مختلف بازی». پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه محقق اردبیلی، ص ۶۸-۷۳.
۷. تندنویس، فریدون (۱۳۷۰). «نجات غریق». چ اول، تهران: انتشارات فدراسیون نجات غریق، ص ۵-۶.
۸. سلیمانی، حبیب (۱۳۷۶). «توصیف وضعیت ایمنی، بهداشتی عمومی استخرهای شنای شهر تهران از دیدگاه ناجیان غریق». پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز، ص ۸۶-۹۰.
۹. عابدی، فرید؛ عابدی، حمیده؛ جهانی، جعفر (۱۳۹۲). «بررسی رابطه مهارت‌های ارتباطی و کارایی مربیان و بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران». دومین کنگره بین‌المللی علم و فوتبال، تهران، ایران، ص ۱۲۰-۱۰۵.
۱۰. فرهنگی، علی‌اکبر (۱۳۸۴). «ارتباطات انسانی (مبانی)». چ هشتم، تهران: مؤسسه خدمات فرهنگی رسا، ص ۴۲-۴۰.
۱۱. محرم‌زاده، مهرداد (۱۳۷۶). «مبانی روانی اجتماعی در تربیت بدنی». چ دوم، ارومیه: انتشارات دانشگاه پیام نور، ص ۲۳-۲۲.
12. Barton, G. R., Stacey, P. C., Fortnum, H. M. (2006). "Hearing- impaired children in the UK: Auditory performance, communication skills, educational achievements, quality of life, and cochlear implantation". Ear and Hearing, 27, pp: 161-186.
13. Buss, A. H., Perry, M. (1992). "The aggression questionnaire". Journal of Personality and Social Psychology, 63, pp: 452-459.

14. Guo, K., Sanchez, Y. (2009). "Work place communication". In: N. Borokowski (Ed.). Organization Behavior: Theory and Design. Sudbury MA: Jones and Bartlett Publishers, pp: 71-101.
15. James, C., John, R. (2007). "Reducing traveling costs and player fatigue in the nation basketball association". Department of Operations Research Stanford University, Stanford, California, United States of America, pp: 3-5.
16. Khalili, A, Tavasoli, E., Rafati Fard, M. (2014). "Comparing the dimensions of aggression in adolescent athletes and non-athletes divorced families". European Journal of Experimental Biology, 4(1), pp: 452-455.

